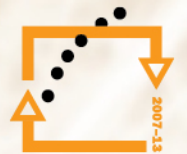

TRANS for TEX

Barvení textilií II

Doc. Ing. Michal Vik, Ph.D., Ing. Martina Viková, Ph.D.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

TRANS for TEX

Technologie barvení

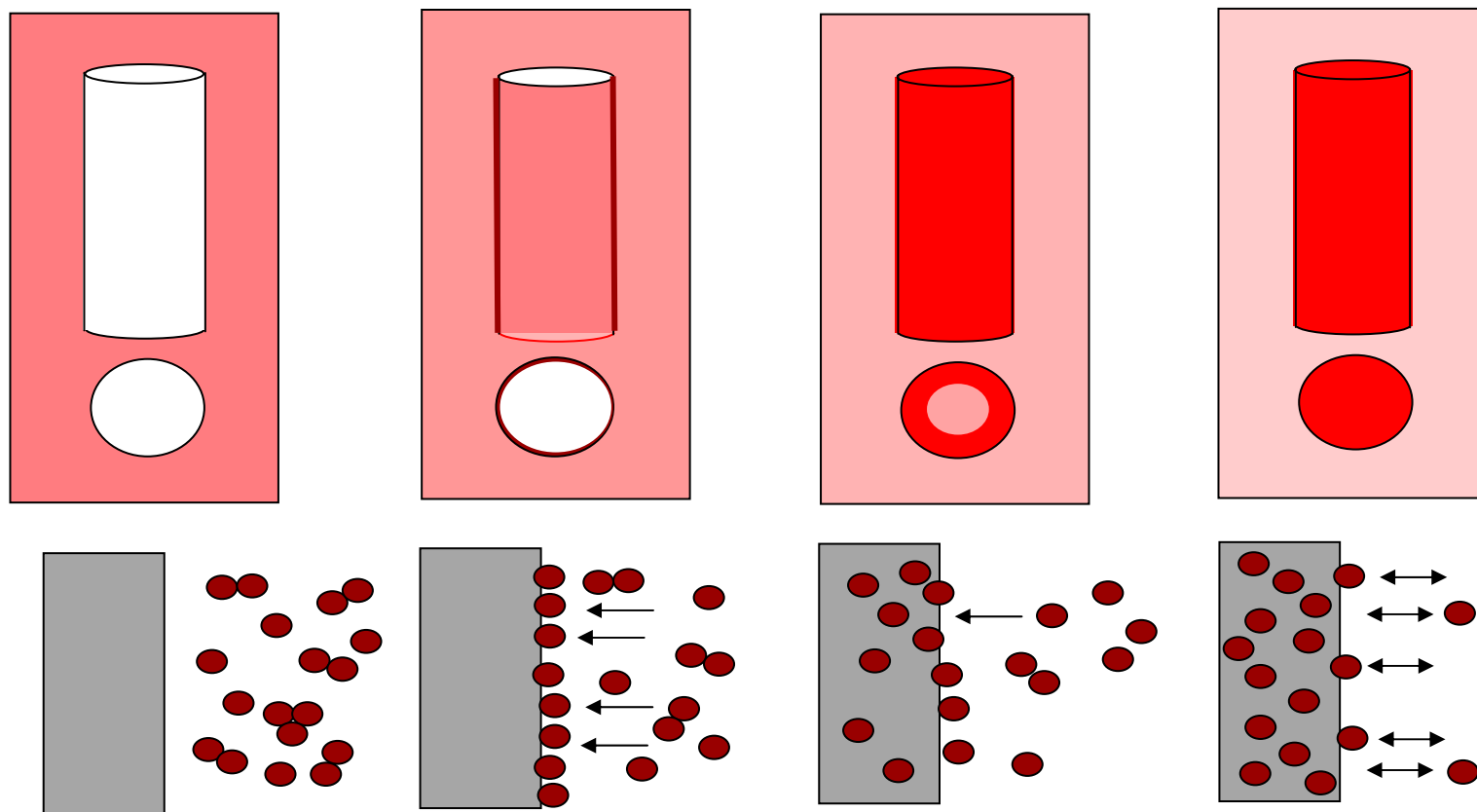
Rozlišujeme dvě základní technologie barvení:

- vytahovací
- klocovací

Obrázky převzaty z: www.wikipedia.org

Vytahovací technologie

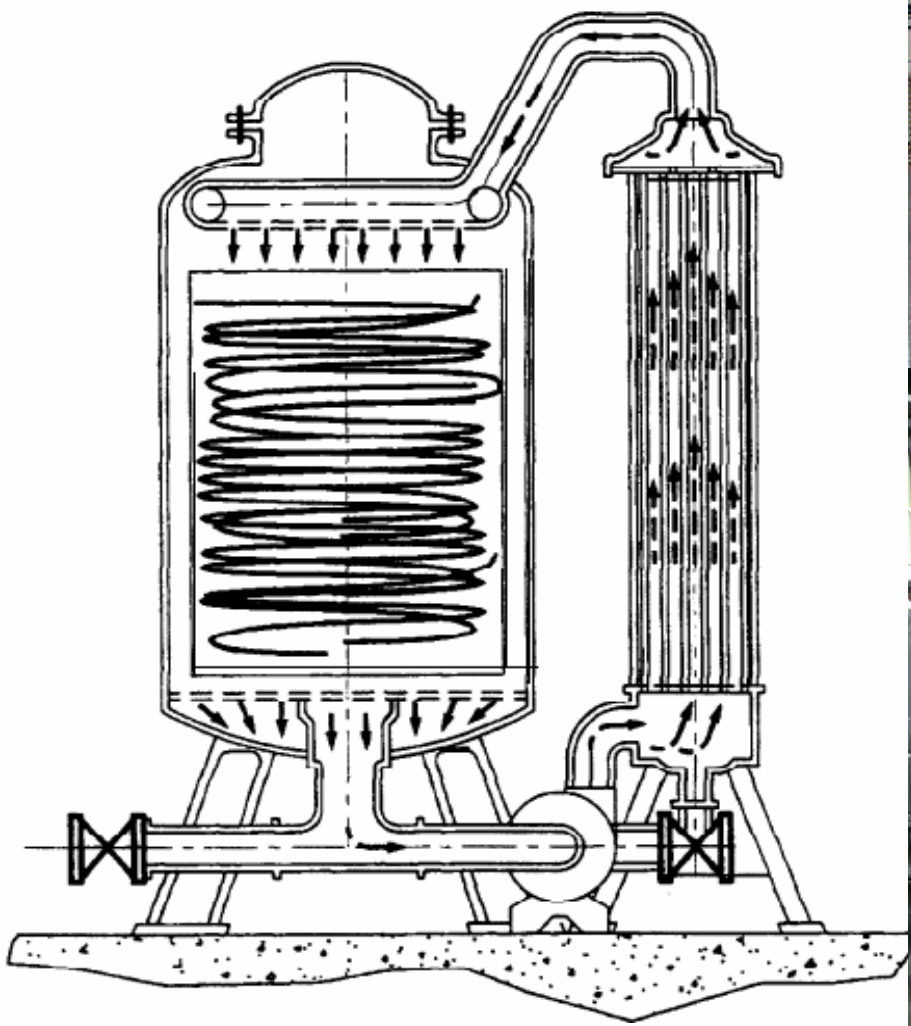
Barvivo nepřechází z lázně na barvený materiál úplně. Ustavuje se rovnováha mezi koncentrací barviva na vláknech a koncentrací barviva v lázni. V praxi se tato skutečnost charakterizuje **stupněm vytažení lázně**.

Sorpce barviva do vlákna

Převzato z: Wiener, J. Teorie barvení – přednášky TUL

Aparátové barvení I

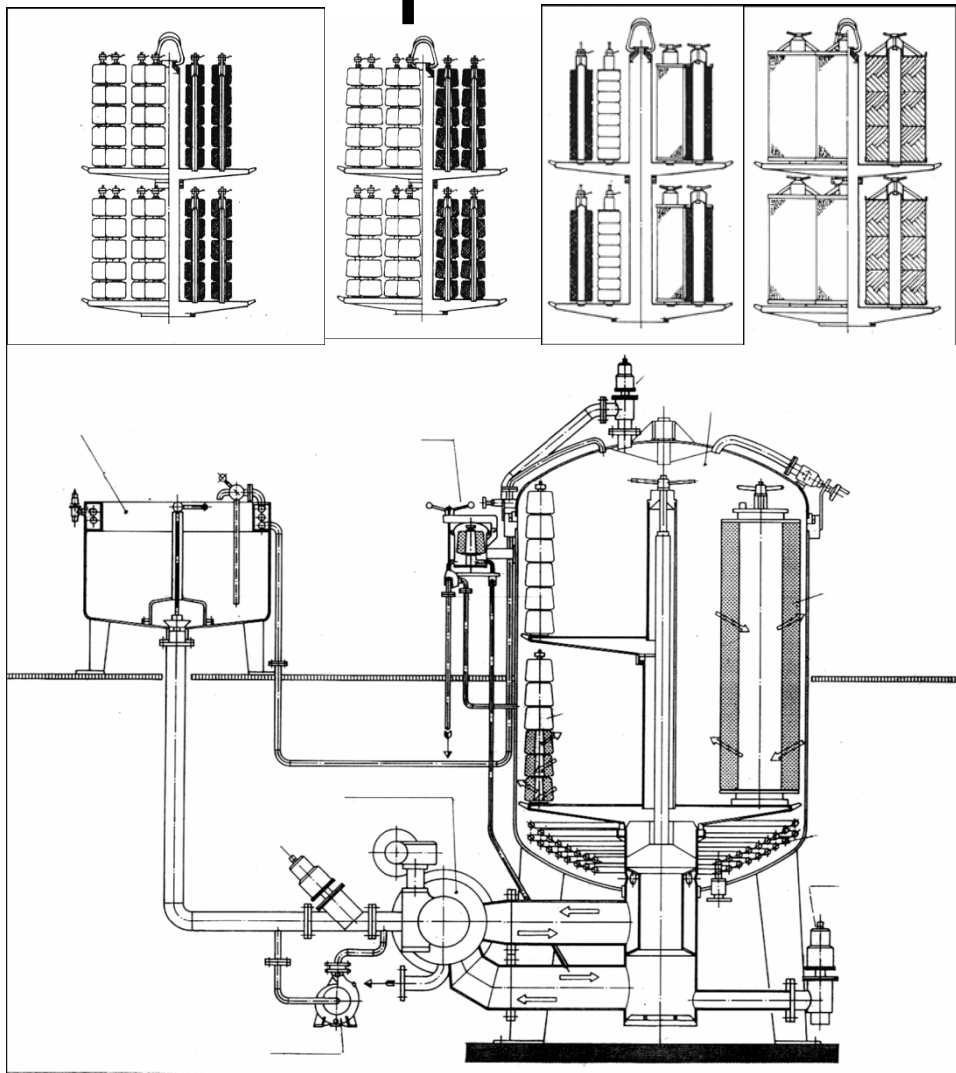

Převzato z: Rouette, H.K. Encyklopedia of Textile Finishing

Foto: LCAM DTC TF TUL

Aparátové barvení II

Převzato z: P.Bellini and others: Finishing

Foto: LCAM DTC TF TUL

Vedle standardních aparátů jsou používány ještě tzv. malopartiové stroje s 4-6 trny na cívky

Aparátové barvení III

Vedle standardních aparátů jsou používány ještě tzv. vzorkovací aparáty na 1-5 cívek

Foto: LCAM DTC TF TUL

TRANS for TEX

Tryskové barvicí aparáty I

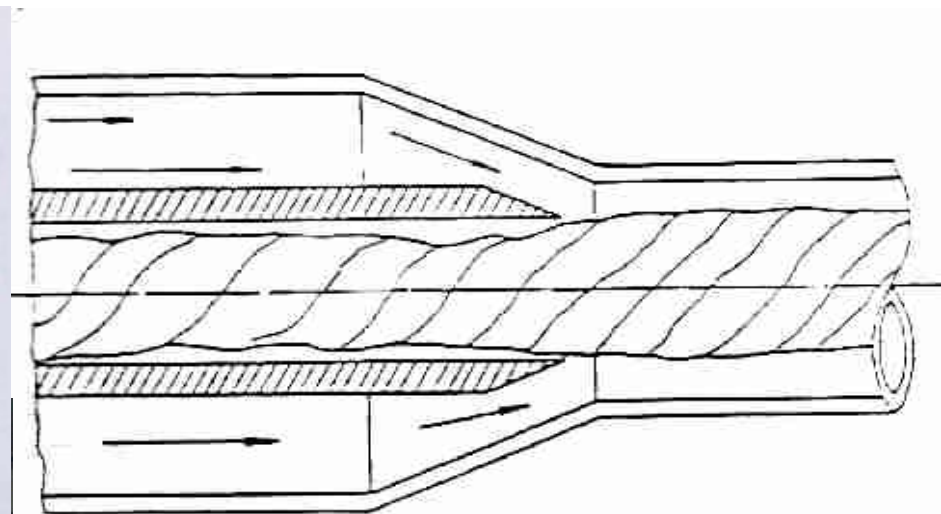
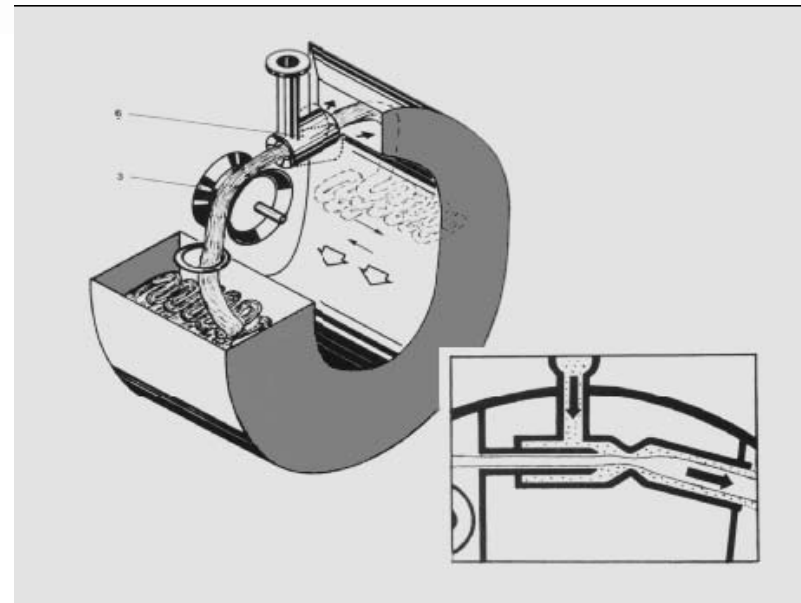

Foto: LCAM DTC TF TUL

V případě tryskových barvicích aparátů se pohybuje jak barvicí lázeň, tak materiál.

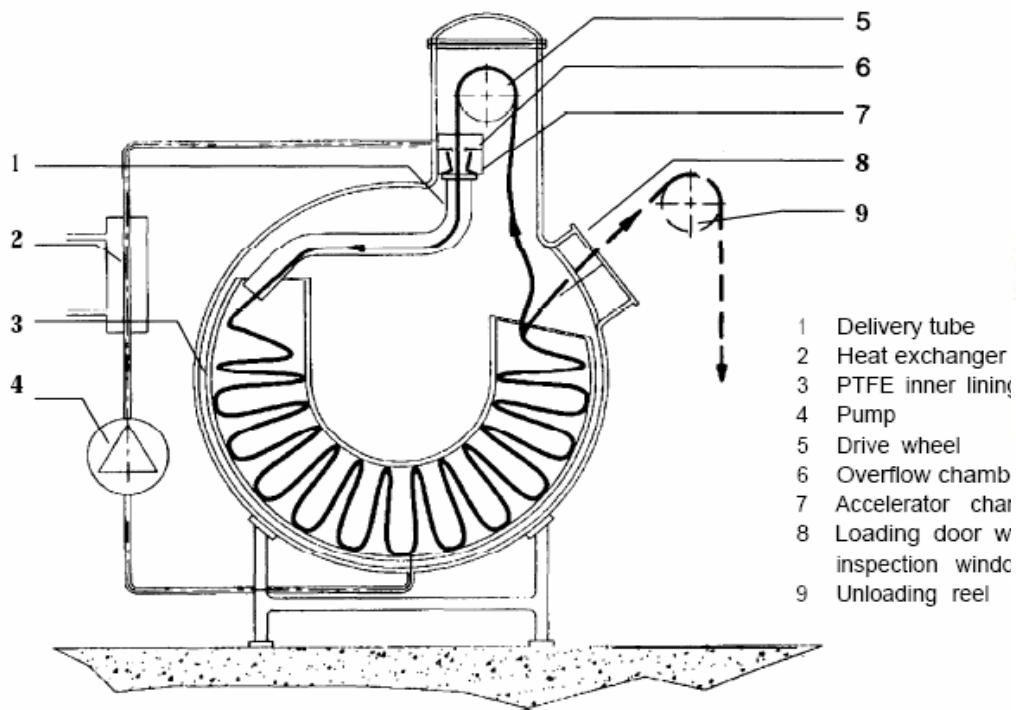

EVROPSKÁ UNIE

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tryskové barvicí aparáty II

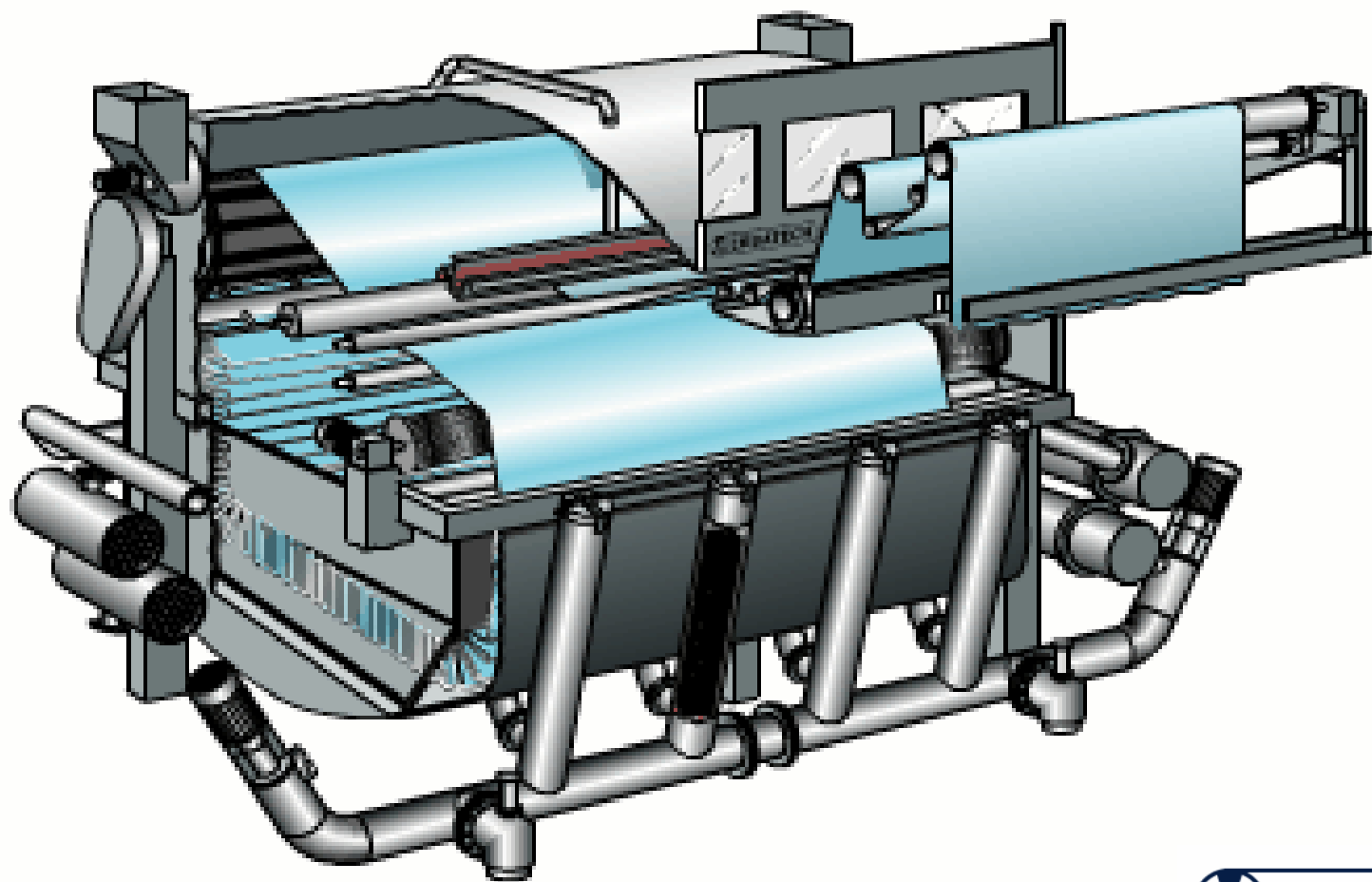
THEN AIRFLOW® SYNERGY Převzato z: www.then-hk.com

Pro laboratorní barvení jsou používány přístroje umožňující barvení TM o délkách 2-15 m
 Na snímcích aparát fy Mathis

Foto: LCAM DTC TF TUL.

Koberce

EVROPSKÁ UNIE

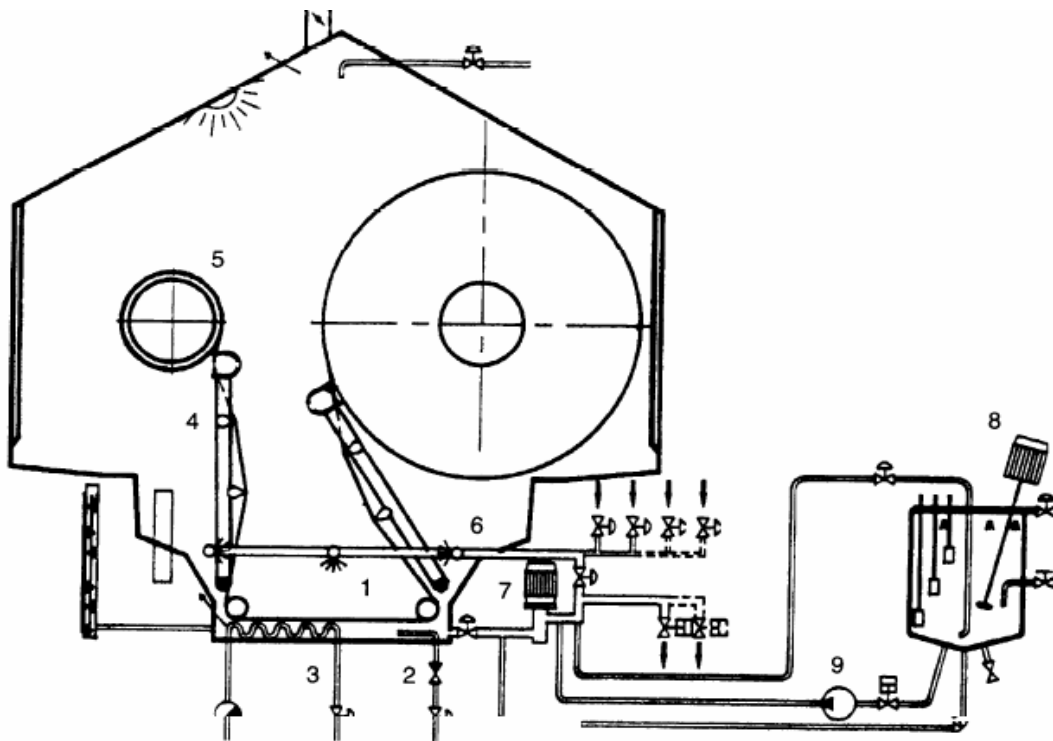
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Barvení koberců je řazeno na pomezí barvení TM a kusového zboží

TRANS for TEX

Jigger

Atmosferický jigger

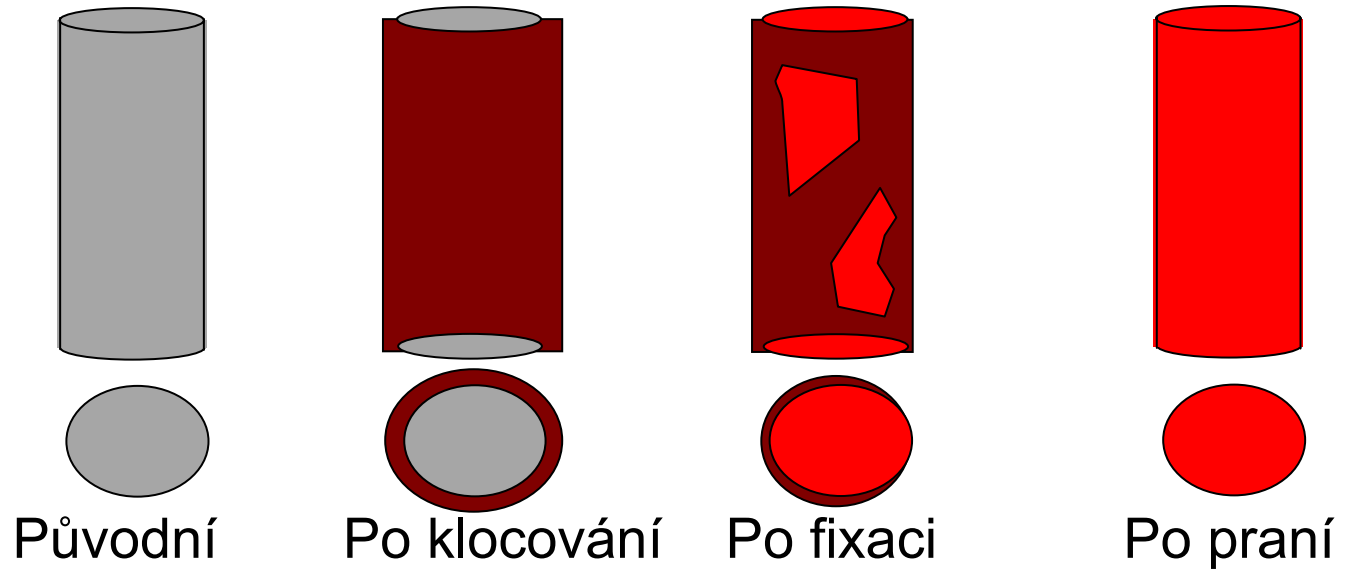
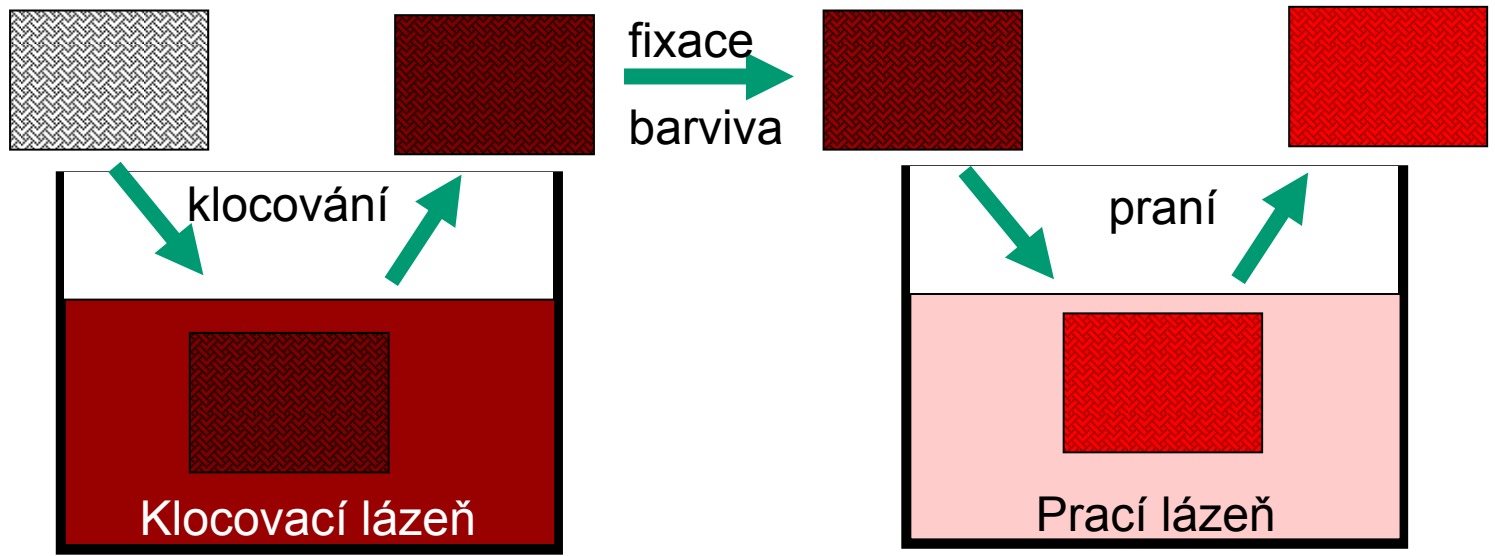

HT jigger

Převzato z: Rouette, H.K. Encyklopedia of Textile Finishing, Foto z www.wikipedia.org,

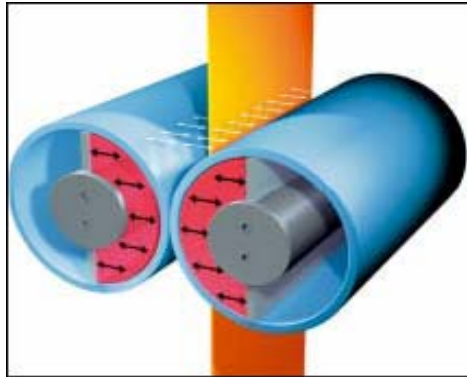
Klocovací technologie

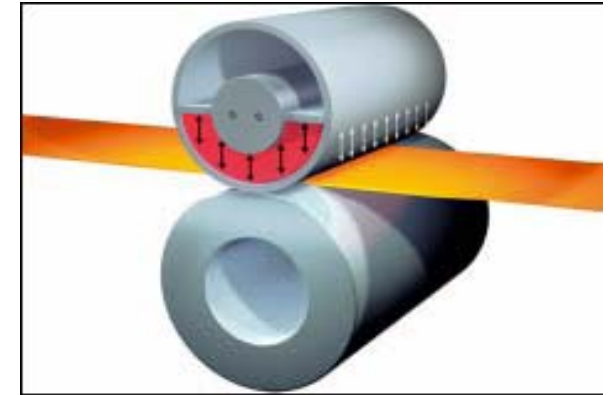
Převzato z: Wiener, J. Teorie barvení – přednášky TUL

TRANS for TEX

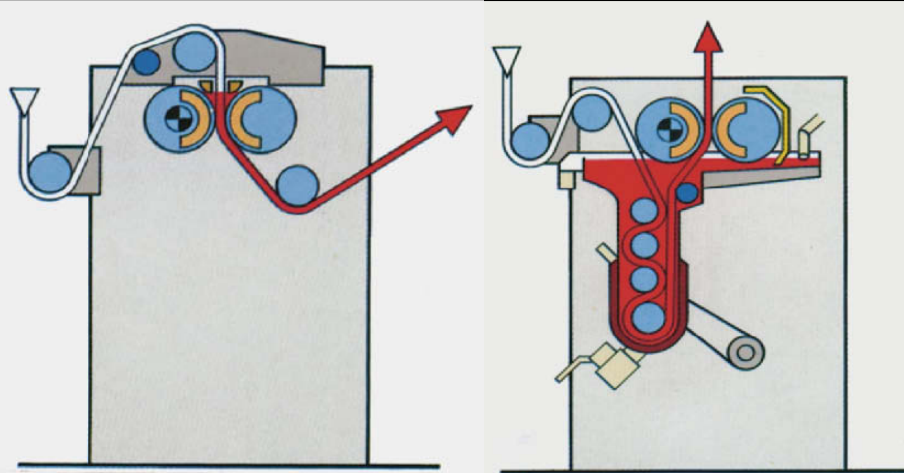
Fulár

Horizontální uspořádání –
 dnes častěji pro barvení

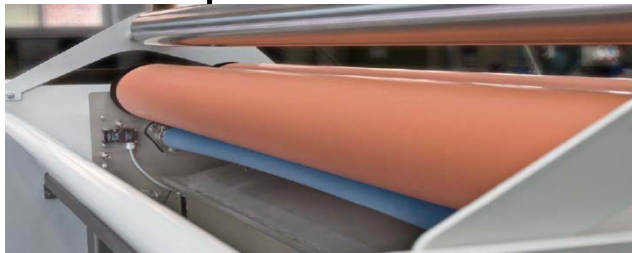
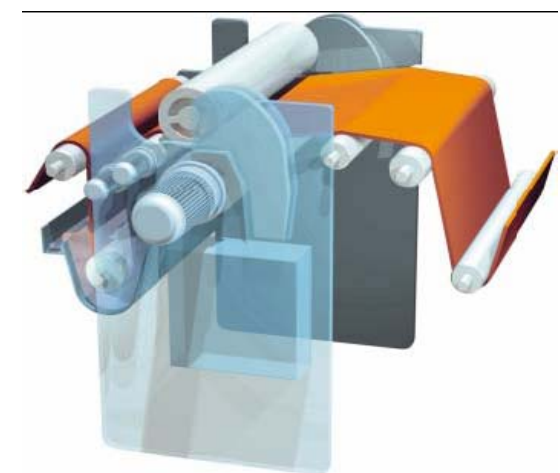
Vertikální uspořádání – dnes
 častěji pro finální úpravy

Lineární přítlak 12 – 50 N/mm

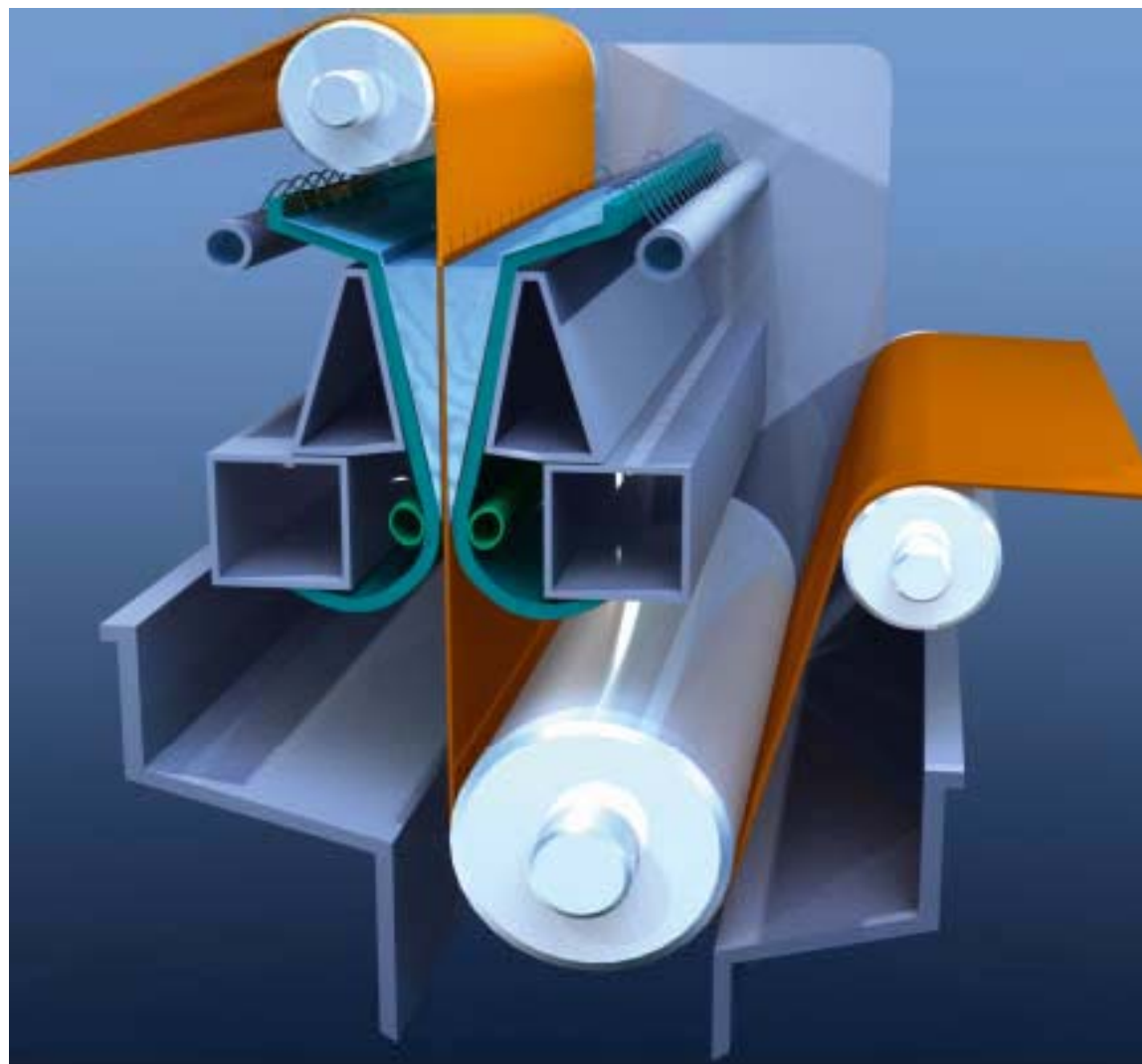
Lineární přítlak 50 N/mm

Převzato z: firemní materiály firmy Kuesters

TRANS for TEX

FlexNip

Převzato z: firemní materiály firmy Kuesters

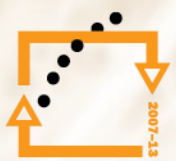
EVROPSKÁ UNIE

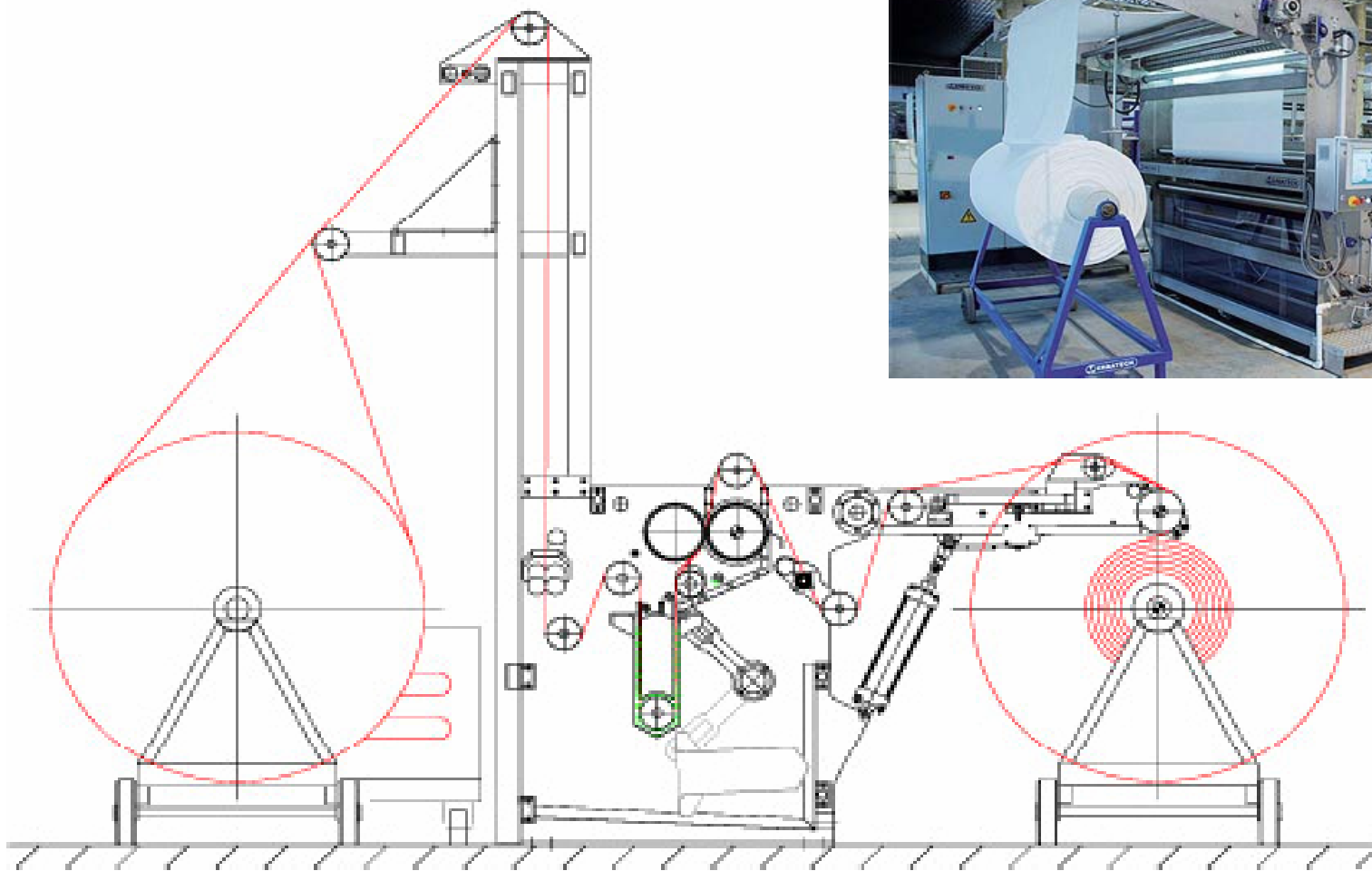
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

TRANS for TEX

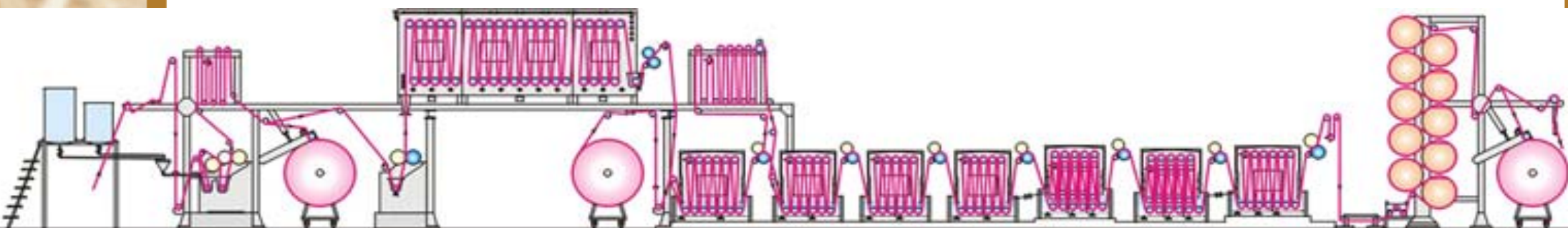
PAD-BATCH

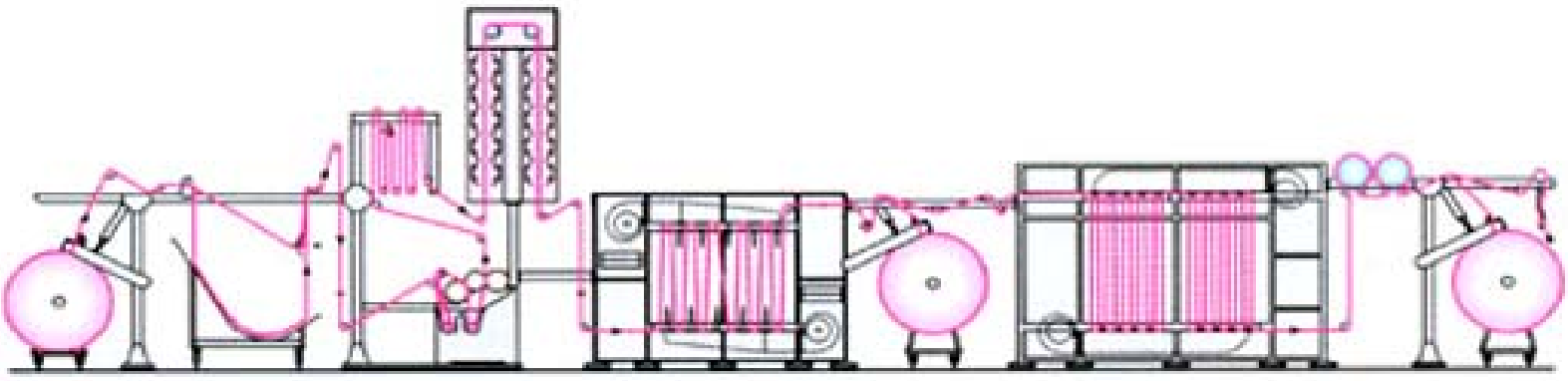
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PAD-STEAM a PAD-THERMOSOL

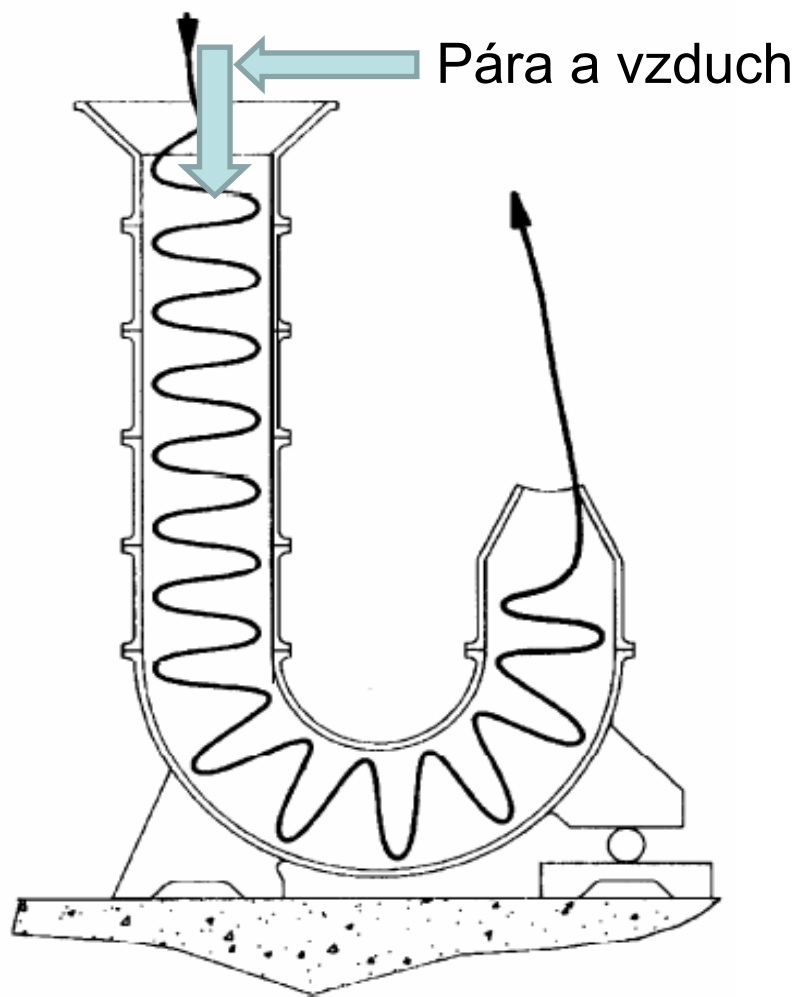

PAD – STEAM

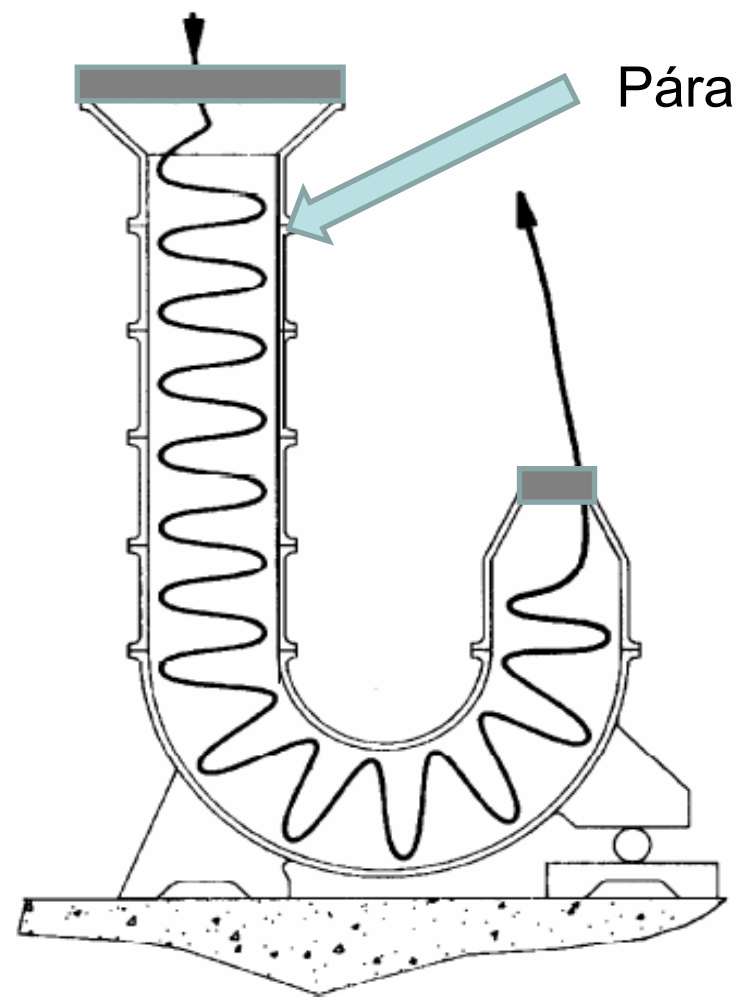

Thermosol Dyeing Ranges

J-box a U-box

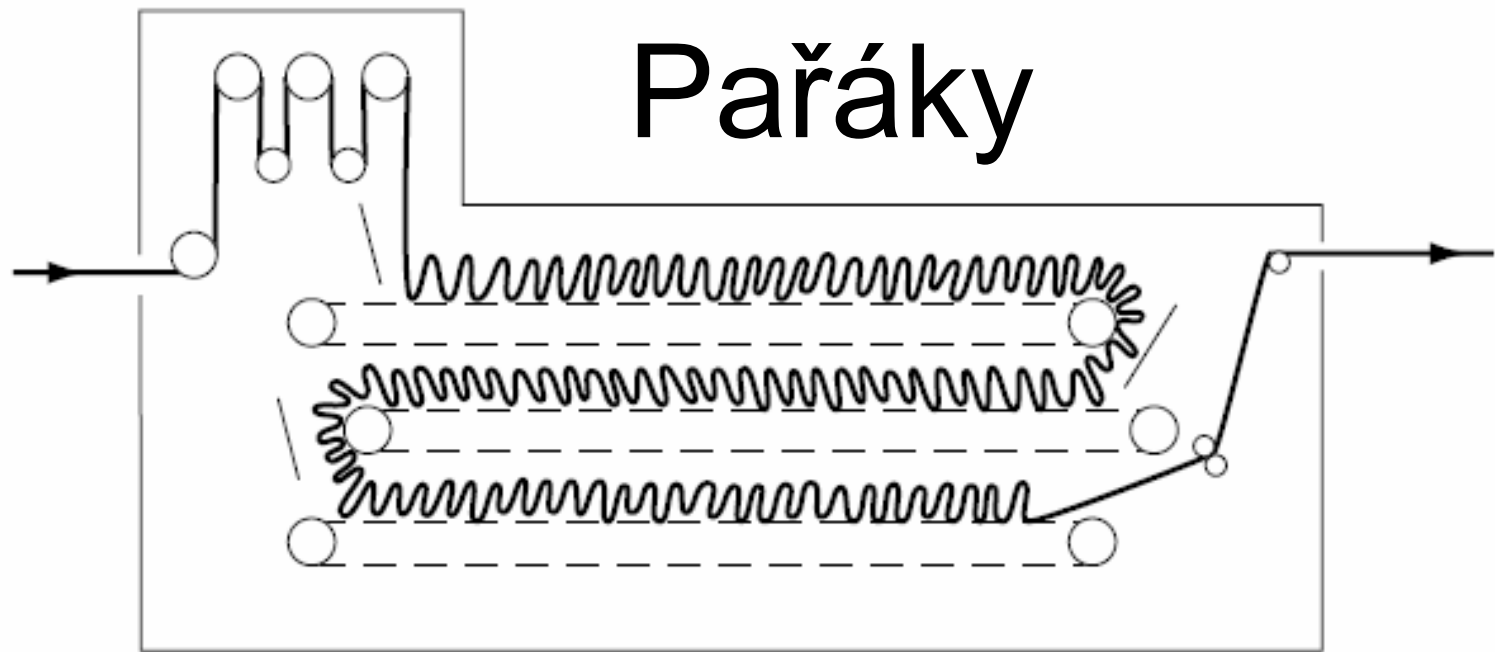
Otevřené systémy

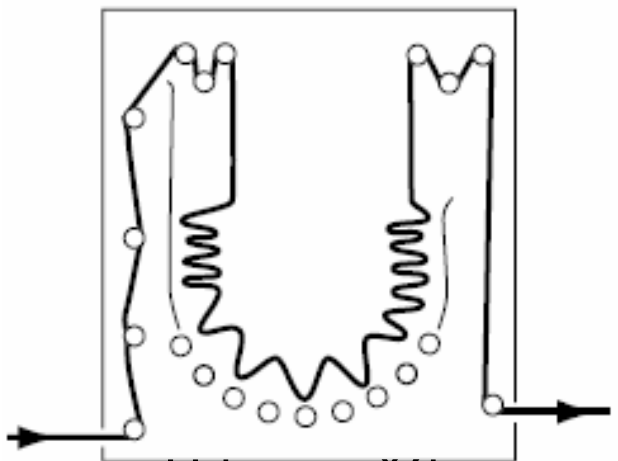
Uzavřené systémy

Převzato z: Shore, J: Cellulosics Dyeing

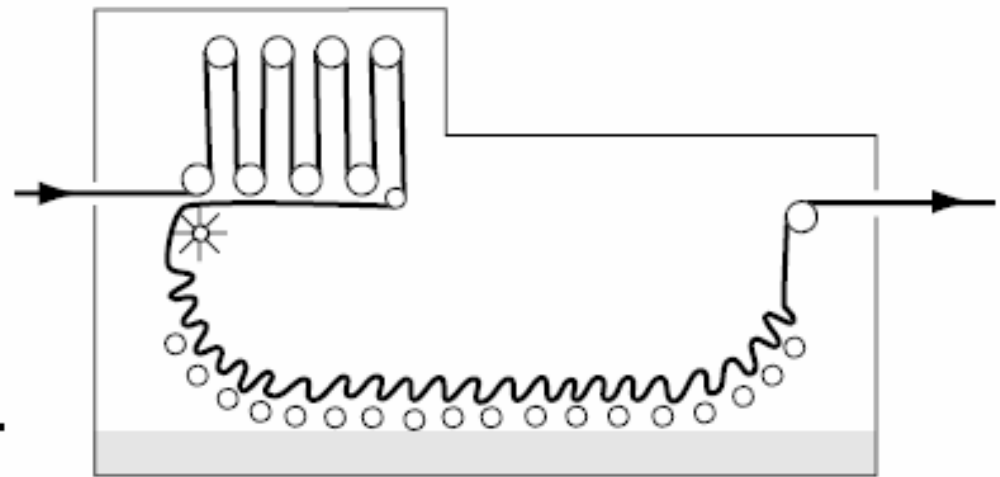
Pařáky

Etážový pařák

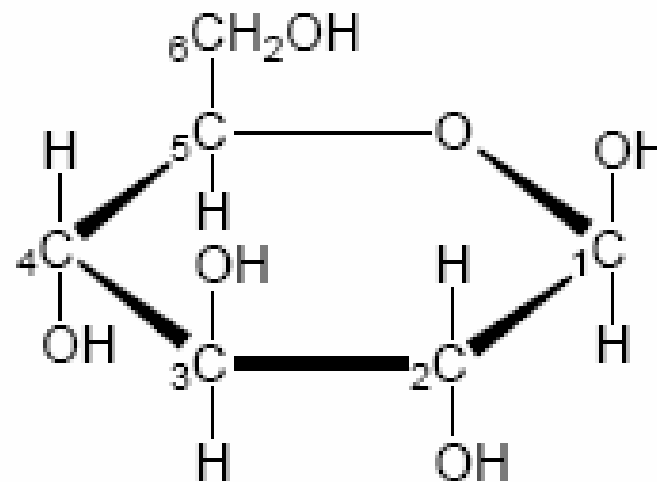
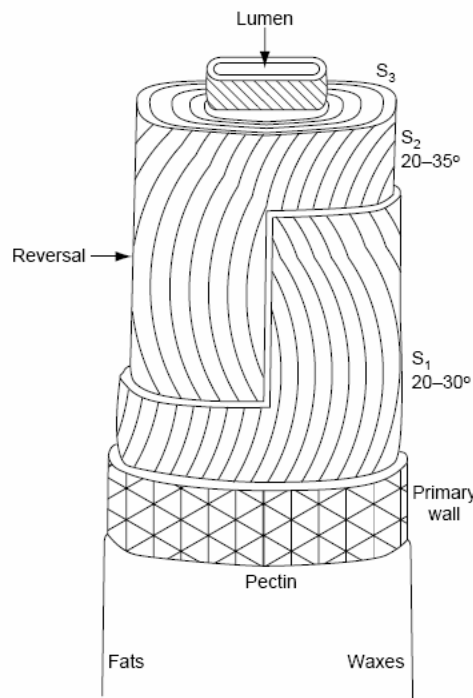
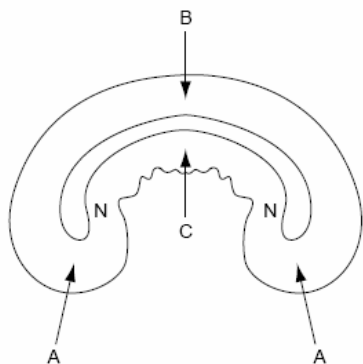
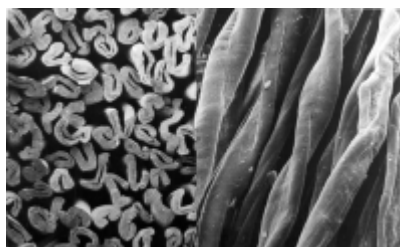
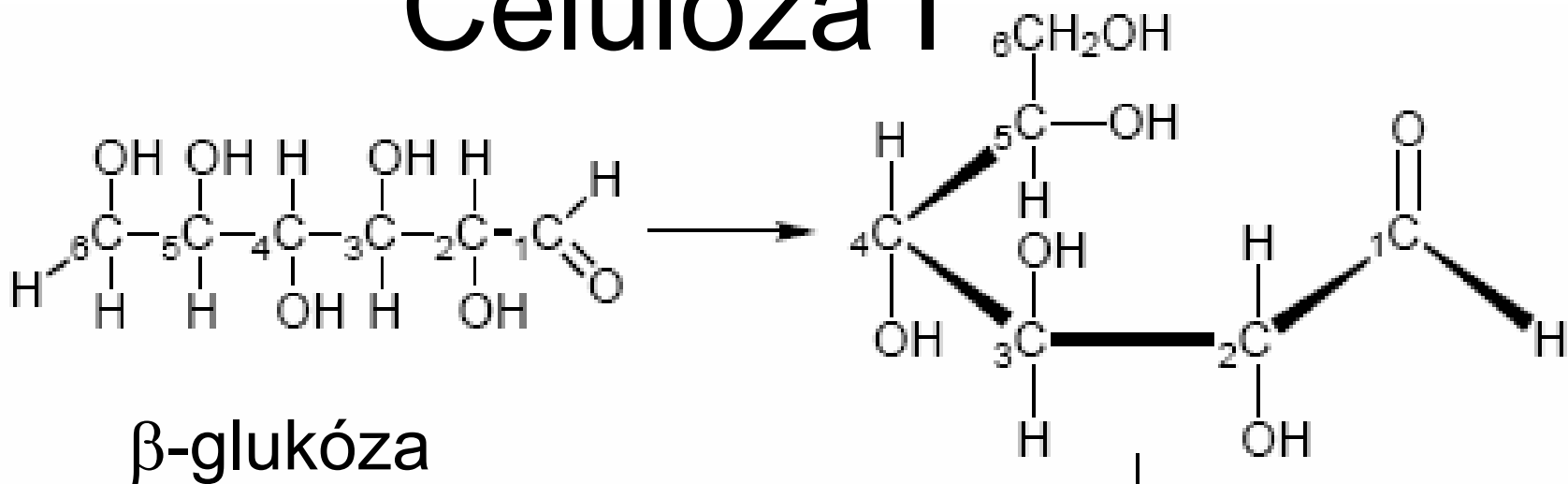
U-box pařák

Pařák s válečkovou dráhou pro odležení

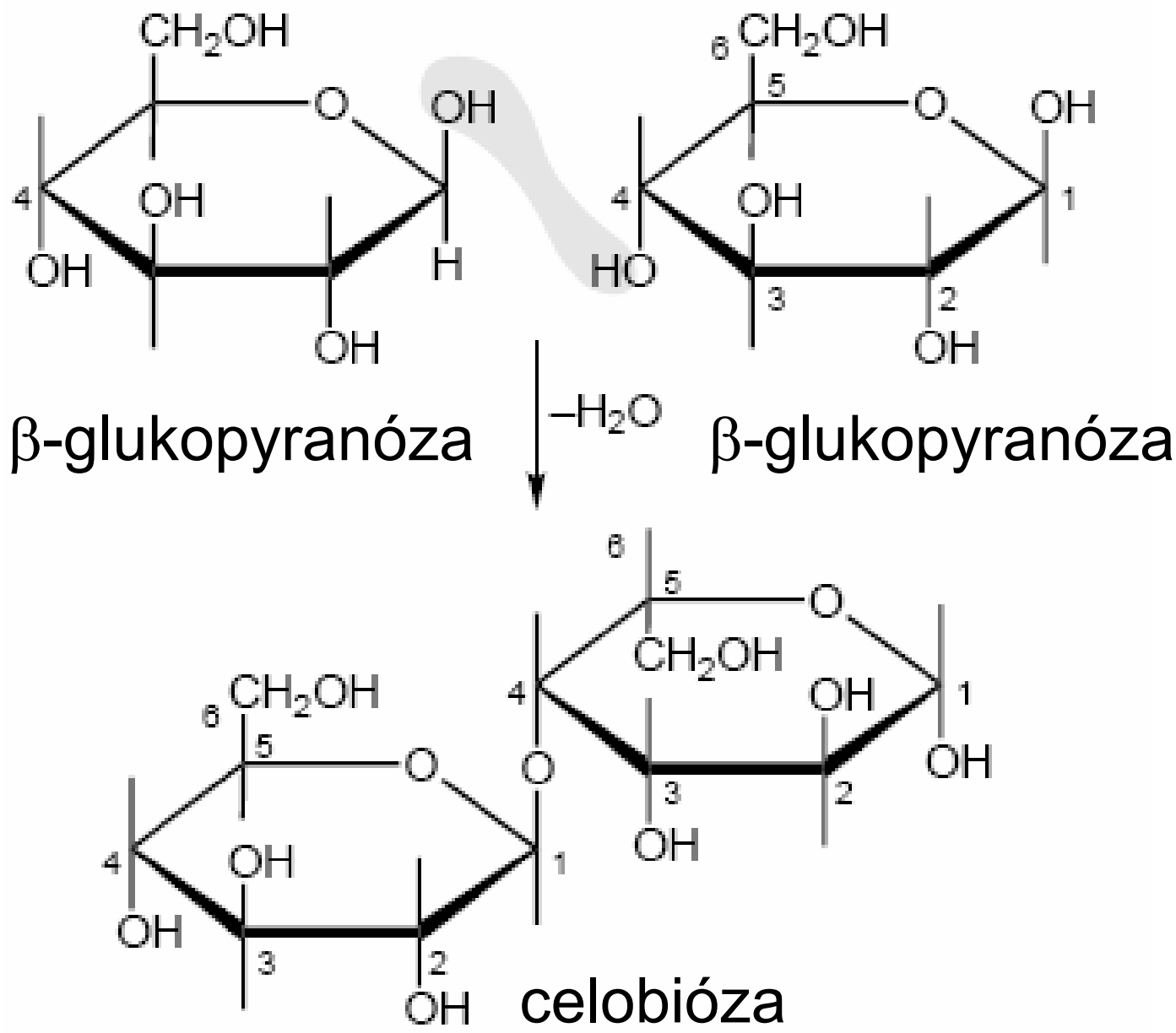
Převzato z: Shore, J: Cellulosics Dyeing

Celulóza I

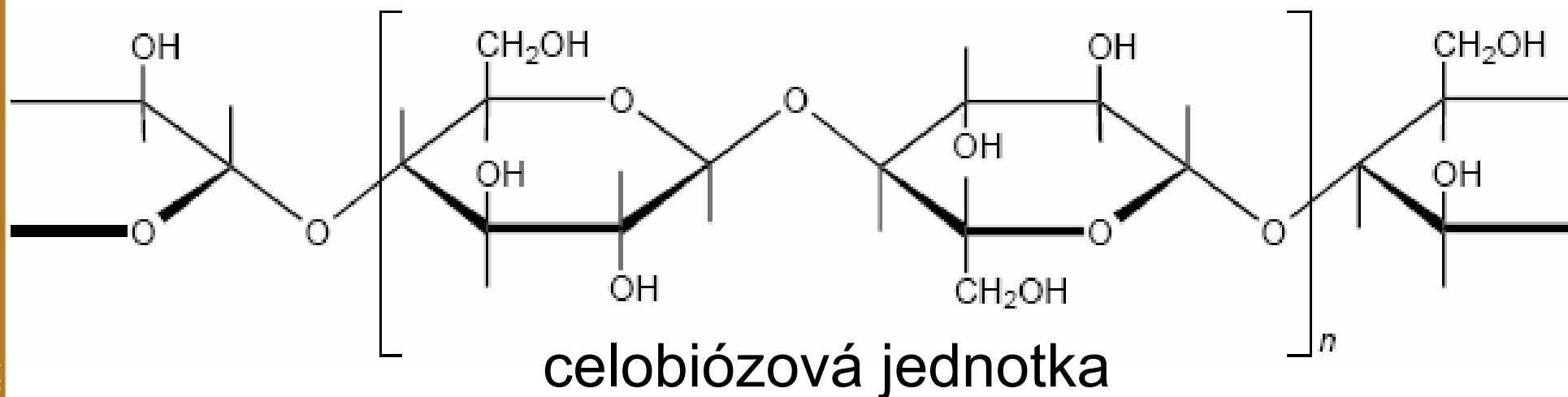

Převzato z: Shore, J: **Cellulosics Dyeing**

Celulóza II

Celulóza III

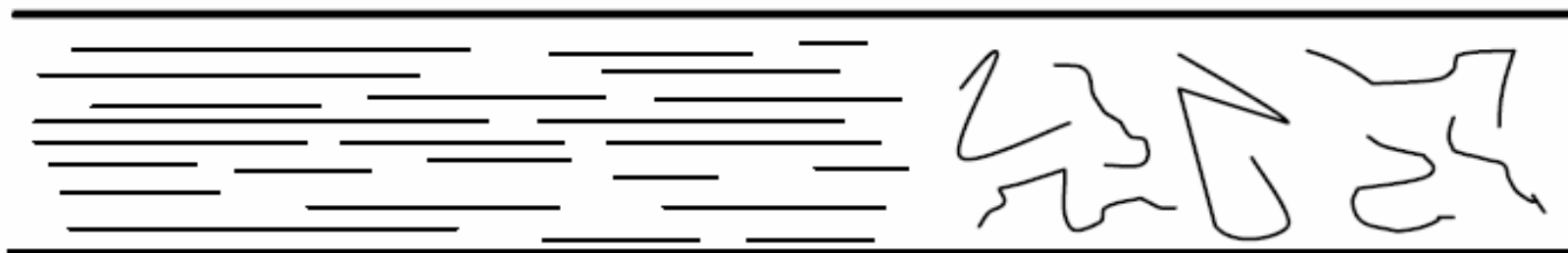
Bavlna má dobrou pevnost v tahu (245–373 mN/tex) a v oděru, která se za mokra dokonce asi o 20 % zvyšuje. Proto se používá s výhodou zejména na výrobky, které jsou v tom směru namáhány a musí se často prát.

Výrobky mají příjemný omak a mohou sát značné množství vlhkosti, například potu. I toto je jeden z hlavních důvodů, proč se bavlna rozšířila i do lůžkovin a 100% bavlna je dnes v tomto oboru nejpoužívanějším materiálem.

Převzato z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Bavlna>

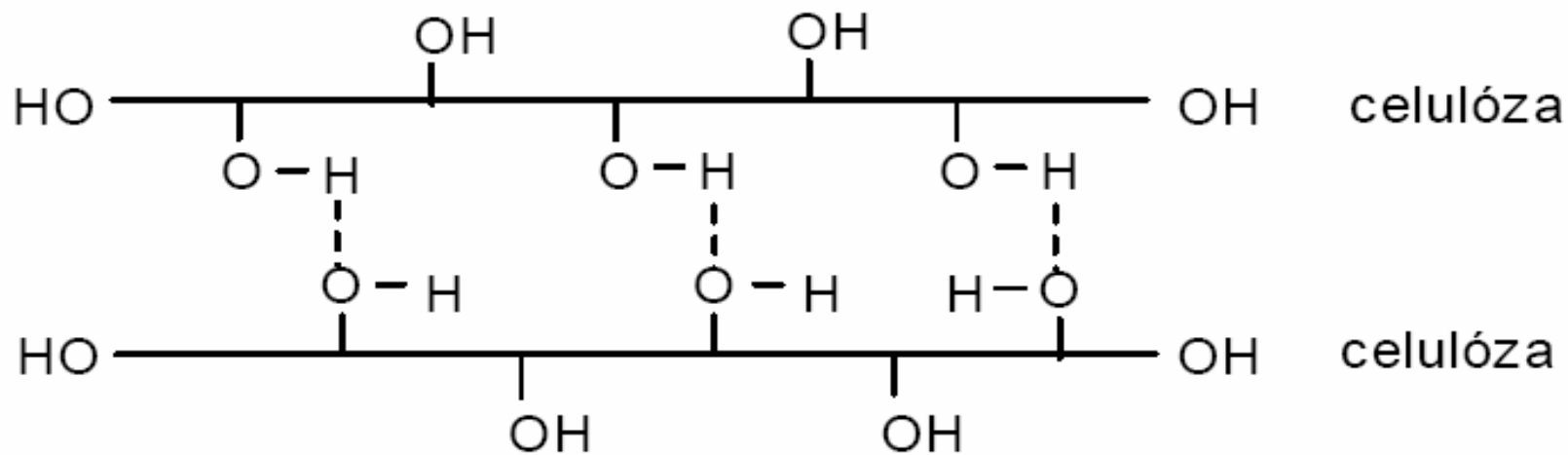
TRANS for TEX

Barvení celulózových vláken

oblast krystalická

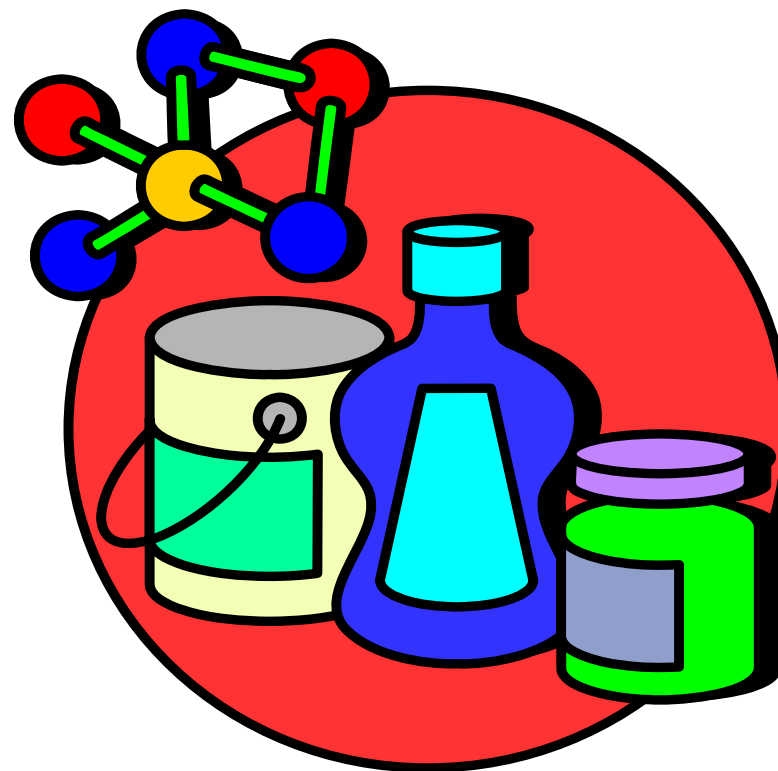
oblast amorfní

Vodíkové můstky mezi řetězci celulózy

Třídy barviv pro celulózová vlákna:

- Přímá
- Reaktivní
- Sirná
- Kypová
- Azová vyvíjená na vlákně

Hodnocení barviv

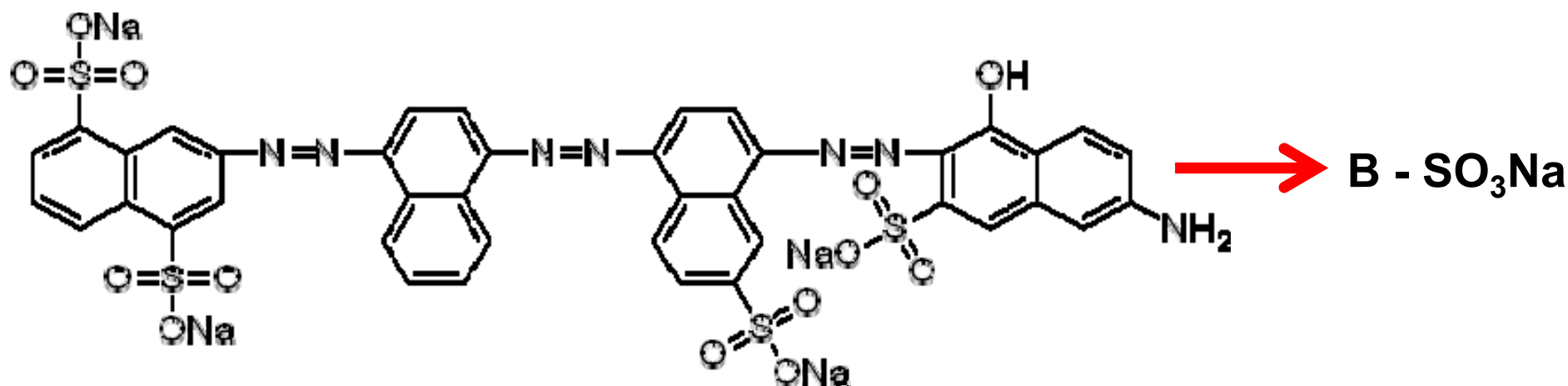
Třída Barviv	Obecný popis	Hlavní aplikace
Direct – Přímá	Jednoduchá aplikace; nízká cena; kompletní odstínová paleta; střední mokré stálosti, které lze zvýšit pomocí následného zpracování mědnatými solemi a kationickými fixačními prostředky.	Nejvíce jsou používána pro celulózová vlákna, vybrané značky jsou použitelné také pro hedvábí a vlnu.

Substantivní barviva I

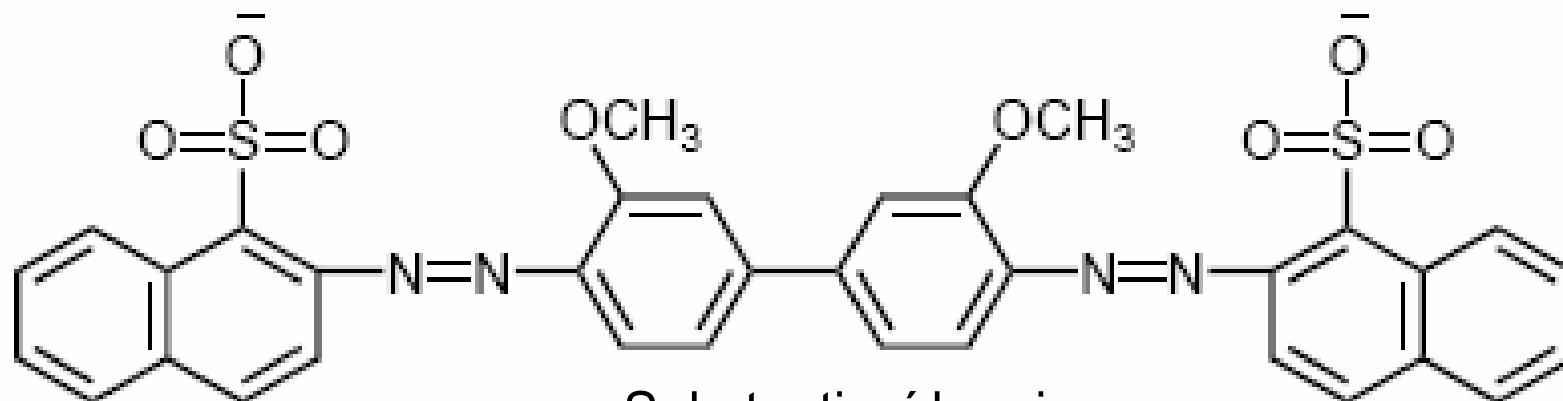
Substantivní barviva jsou ve většině případů aniontová azobarviva rozpustná ve vodě, se silnou afinitou k celulóзовým materiálům. Jejich charakteristickou vlastností je schopnost vytahovat z vodného roztoku na celulóзовá vlákna a upevňovat se na nich.

Tato vlastnost se nazývá afinita nebo substantivita a odtud pochází název této technologické skupiny barviv.

C.I. Direct Blue 71 - SATURNOVÁ MODŘ LBRR 200, Sirius Light Blue BRR...

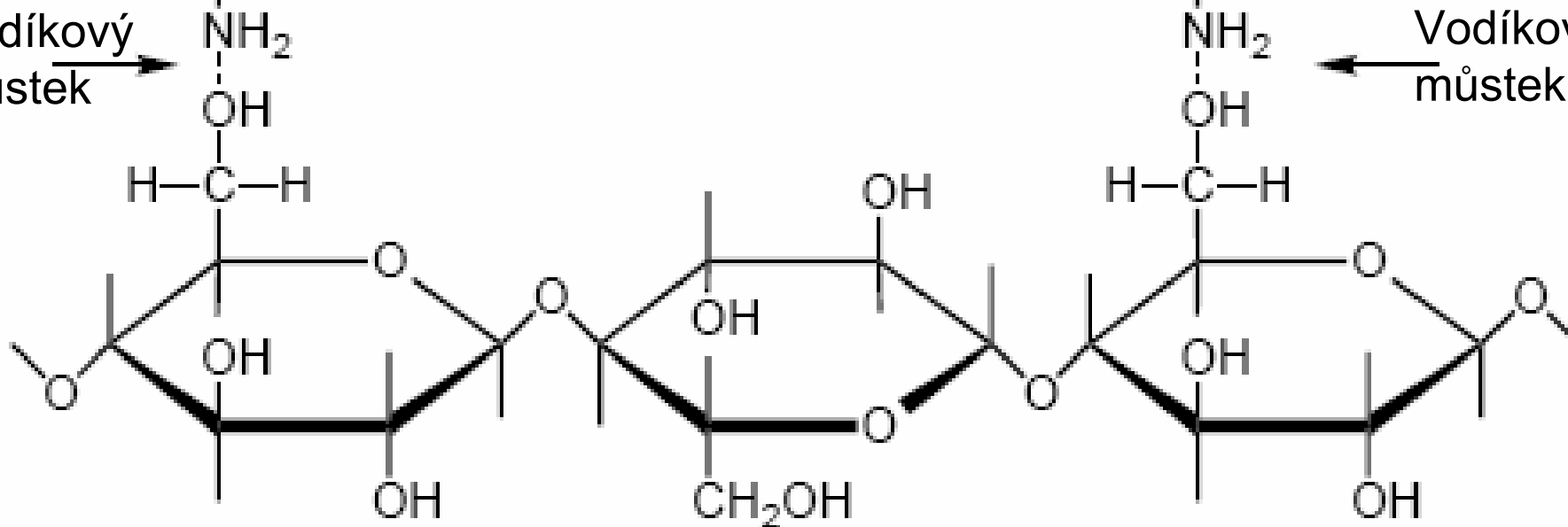
Substantivní barviva II

Substantivní barvivo

Vodíkový
můstek →

← Vodíkový
můstek

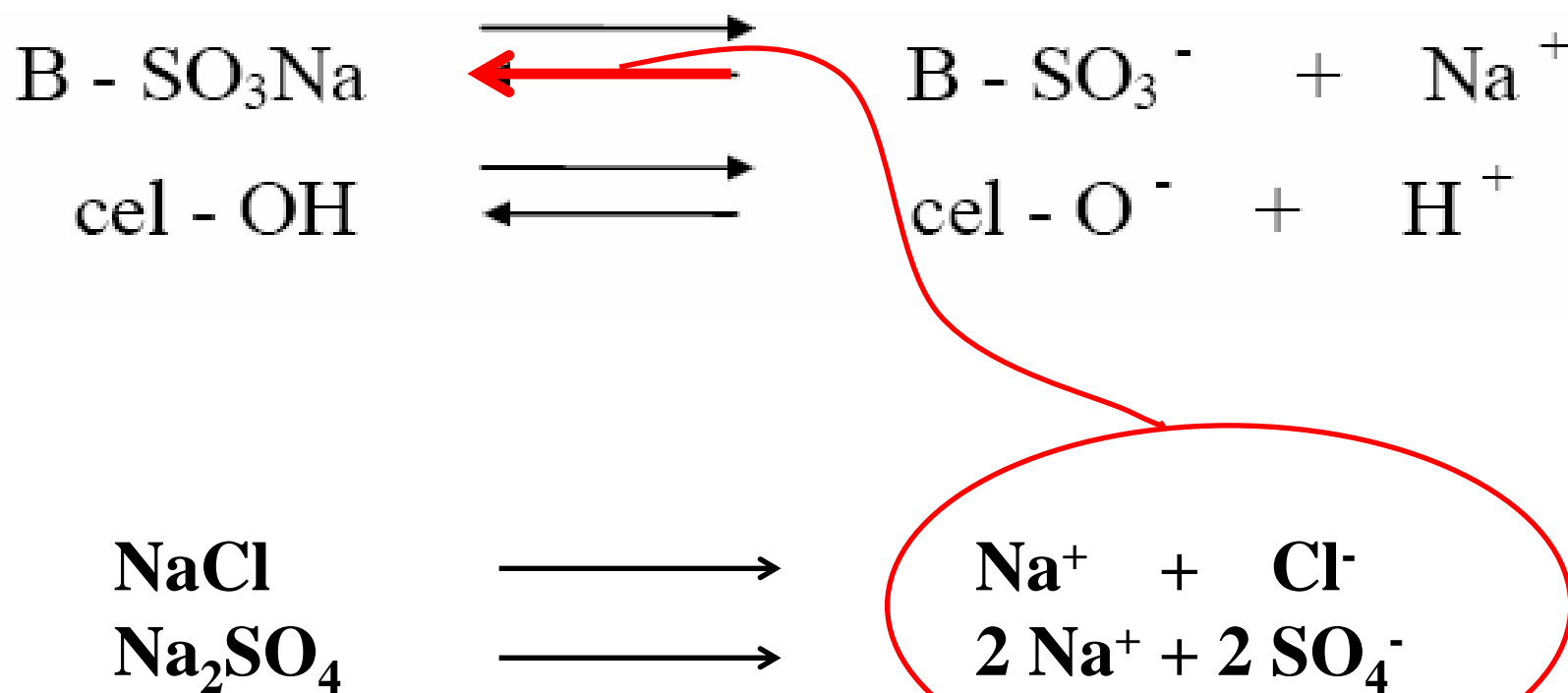

Řetězec celulózy

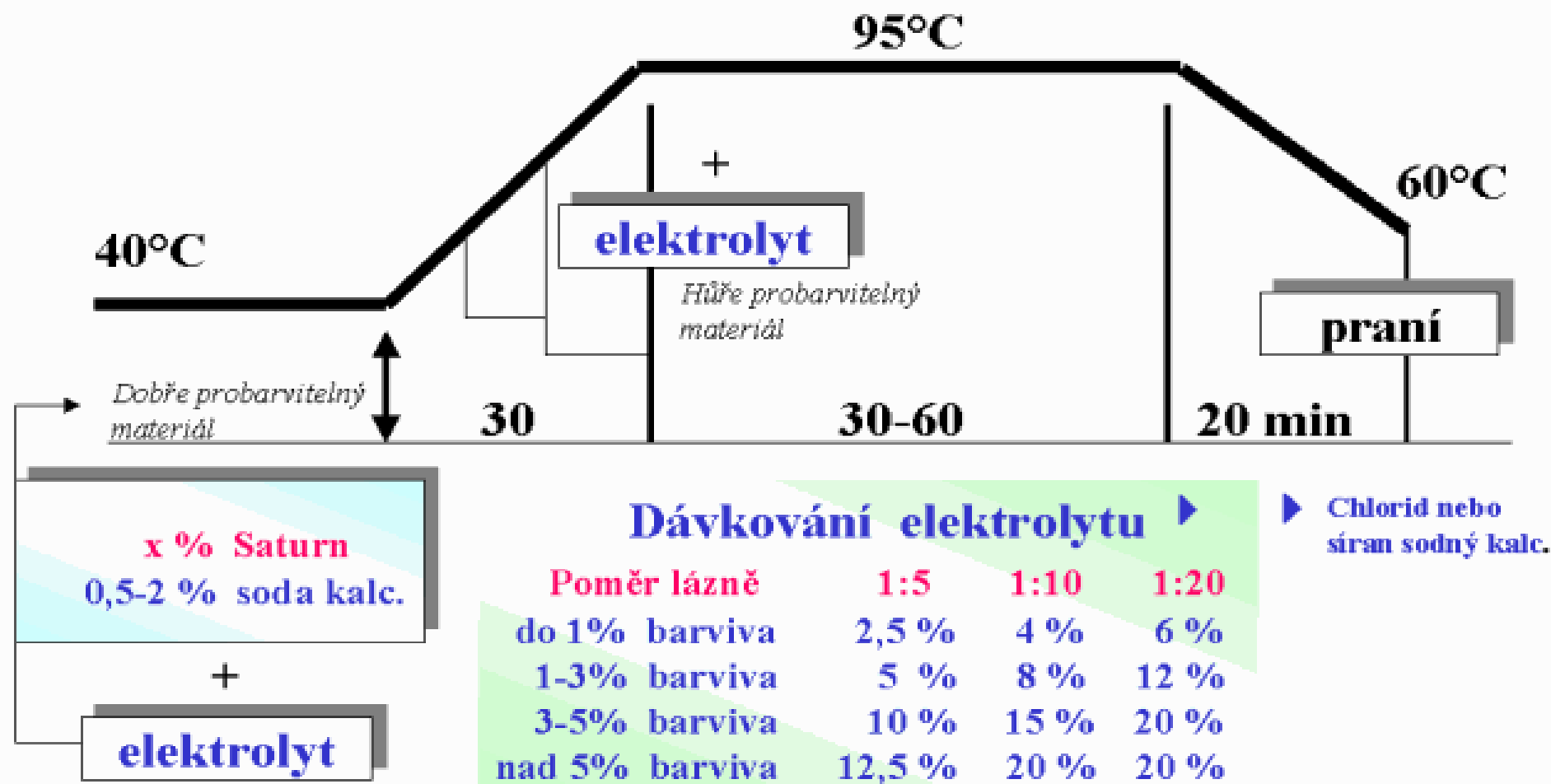
Převzato z: Irgamells, W. Colour for textiles

Substantivní barviva III

Vliv elektrolytu:

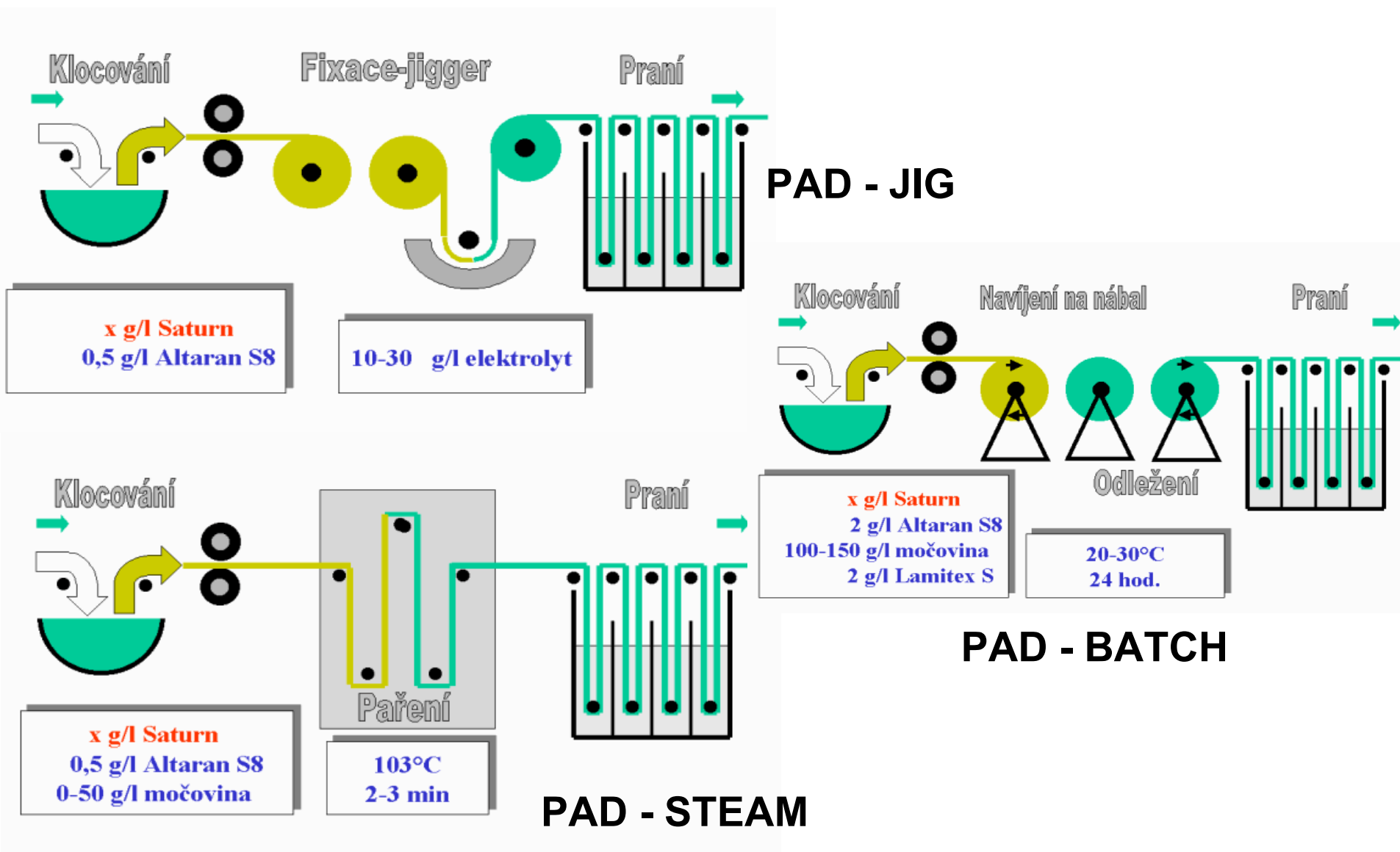

Substantivní barviva III

Vytahovací postup barvení

Substantivní barviva IV

TRANS for TEX

Oprava vadných vybarvení

Při opravě vadného vybarvení je důležité, zda vybarvení, které budeme opravovat, již bylo či nebylo ustáleno. U neustáleného vybarvení můžeme k opravě přistoupit hned, u ustáleného vybarvení musíme nejdříve ustalovací prostředek odstranit v lázni obsahující :

3 ml . l -1 kyselina mravenčí 85 %
při 80 °C po dobu 30 min.

Neegální vybarvení můžeme opravit zpracováním zboží ve slepé lázni s přísadou egalizačního přípravku. Vybarvení se egalizuje potřebnou dobu při teplotě okolo 95 °C. Předpokladem úspěšné opravy neegálního vybarvení je, aby barviva použitá k vybarvení měla dobré migrační schopnosti. Odbarvení je možné u většiny značek docílit zpracováním v alkalicko - redukční lázni, obsahující

2 - 4 % dithioničitanu sodného / hydrosulfit /
2 - 4 % soda kalc.
při 80 °C do odbarvení